

Artur Klark

MATICA ZEMLJA

FANTAZIJA O LJUBAVI I NESLOZI

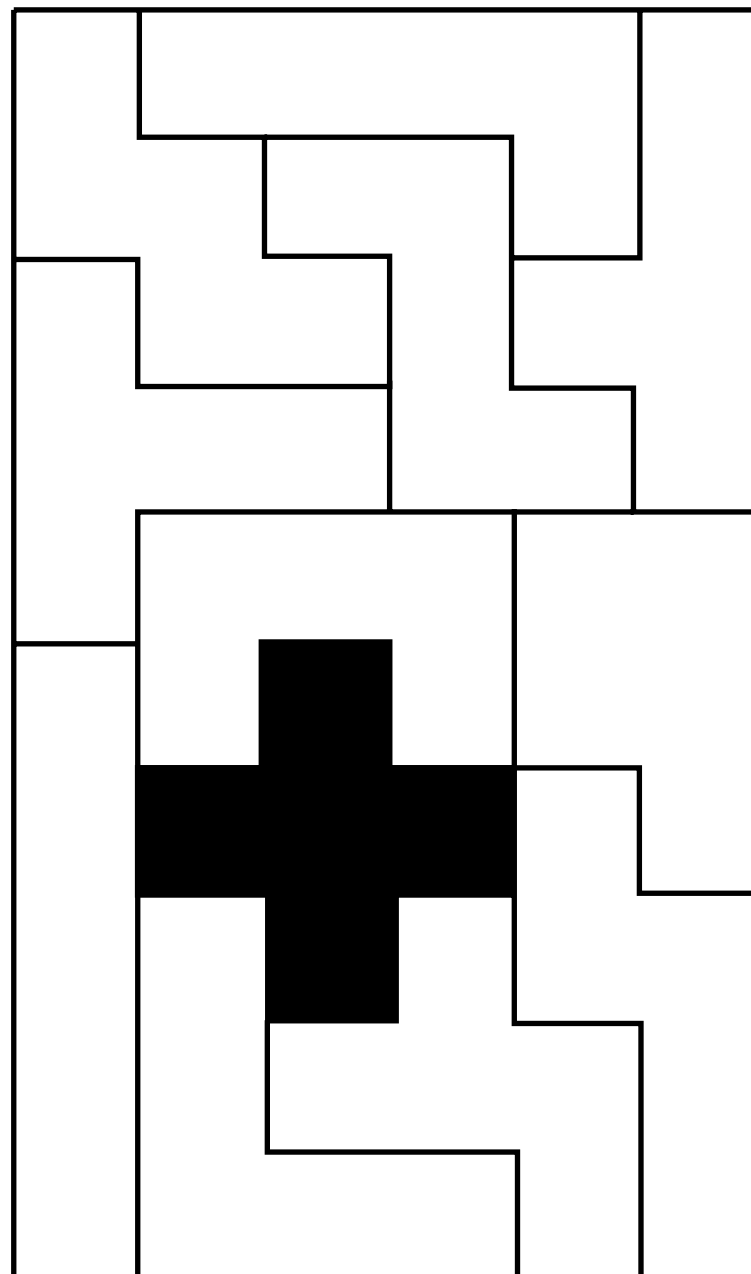
Preveo
Zoran Živković

 Laguna

Naslov originala

Imperial Earth
Arthur C. Clarke

Copyright © 1975 by Arthur C. Clarke
Translation Copyright © 2007 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za izgubljenog prijatelja

„Upamti ih kakvi su bili i otpiši ih.“

ERNEST HEMINGVEJ

SADRŽAJ

Prvi deo: TITAN

1. Urlik u noći.....	15
2. Dinastija.....	21
3. Poziv na proslavu	27
4. Crveni mesec	33
5. Politika vremena i prostora	37
6. Na divotnim, divotnim obalama jezera Pakleni kotao	43
7. Titanitni krst	52
8. Deca hodnika	61
9. Fatalni dar	67
10. Kraj sveta	75

Drugi deo: NA PUTU

11. Sirijus	85
12. Poslednje reči	93
13. Najduže putovanje	98
14. Pesme carstva	107
15. Kod čvorišta	112
16. Port Van Alen	121

Treći deo: ZEMLJA

17. Vašington, D. C.	131
18. Ambasada	138
19. Maunt Vernon	144
20. Ukus meda	151
21. Kalindi	157
22. Duh s velikih obala	165
23. Ehnaton i Kleopatra	172
24. Igre na prijemu	176
25. Suparnici	188
26. Ostrvo doktora Muhameda	195
27. Zlatni sprud	203
28. Njuškalo	212
29. Zvezdani dan	218
30. Poruka s Titana	224
31. Alahovo oko	232
32. Susret kod Kiklopa	239
33. Slušaoci	248
34. Posao i želja	259
35. Argus Panoptes	271
36. Dan nezavisnosti	286
37. Ogledalo mora	293

Četvrti deo: TITAN

38. Povratak kući	305
Pogovor	307
Dodatna beleška	310

„Jer svaki ima želju pos'o svoj.“
Hamlet, čin I, scena V

Prvi deo:
TITAN

1. URLIK U NOĆI

Dankanu Mekenziju bilo je deset godina kada je otkrio čarobni broj. Dogodilo se to pukim slučajem. Nameravao je da pozove baku Elen, ali pri tom nije bio dovoljno pažljiv i prstima je dotakao pogrešne dirke. Istog časa shvatio je da je pogrešio, pošto se bakin vid uključivao sa dve sekunde zakašnjenja, čak i na automatskom snimanju. Ova veza oživela je istog trenu. Pa ipak, nije se začuo zvuk zvonca, niti je bilo slike. Na praznom ekranu nisu se videle ni tačkice interferencije. Dankan je u prvi mah pomislio da se uključio na neki isključivo zvučni kanal ili da neku stanicu gde je kamera bila isključena. U svakom slučaju, to sigurno nije bio bakin broj i on je posegnuo rukom da prekine kontakt.

A onda je postao svestan zvuka. Učinilo mu se da to neko tiho diše u mikrofona na drugom kraju veze, ali ubrzo je uvideo da je u zabludi. Šum koji je čuo nije se odlikovao ljudskim osobenostima. Nedostajao mu je bilo kakav postojan ritam, a takođe su se javljali i dugi razmaci potpune tišine.

Dok je osluškivao, Dankana je počeo da prožima osećaj strahopoštovanja. Suočio se s nečim što je stajalo sasvim po strani od njegovog normalnog, svakodnevnog iskustva, pa ipak ga je odmah prepoznao. Tokom njegovog desetogodišnjeg života, u umu su mu bili uvreženi utisci s mnogih svetova, a niko ko bi

makar samo jednom čuo ovaj najsugestivniji od svih zvukova nije ga mogao zaboraviti. Do ušiju su mu dopirali glasovi vetra koji je uzdisao i šaputao preko beživotnog predela sto metara iznad dečakove glave.

Dankan je zaboravio na baku i okrenuo dugme za jačinu zvuka do kraja. Zavalio se na kauč, zatvorio oči i pokušao da sebe projektuje u nepoznat, negostoljubiv svet od koga ga je štitila sva sila sigurnosnih uređaja koje je moglo da mu pruži tri stotine godina svemirske tehnologije. Jednoga dana, kada bude prošao testove opstanka, izići će gore u taj svet i vlastitim očima videće jezera i provalije, kao i nisko polegle narandžaste oblake obasjane tankim, hladnim zracima dalekog Sunca. Taj dan iščekivao je pre sa pribranim naslućivanjem nego s uzbuđenjem. Mekenzijski su bili poznati po tome što se nikada ne uzbuđuju, ali on je iznenada shvatio šta mu nedostaje. Isto bi se dogodilo s bilo kojim detetom na Zemlji koje bi, usred neke prašnjave pustinje daleko od okeana, stavilo školjku uz uho i uz čežnjivu žudnju osluškivalo muziku nedostupnog mora.

Zvuk koji je čuo nije bio nimalo tajnovit, ali kako je stigao do njega? Mogao je da potiče sa ma kog mesta širom stotinu miliona kvadratnih kilometara koji su se pružali gore. Negde, u nekom napuštenom konstrukcionom projektu ili eksperimentalnoj stanici, možda je u vodovima ostao uključen neki mikrofon izložen smrznutim, otvorenim vetrovima površinskog sveta. Nije bilo mnogo verovatno da će dugo ostati neotkriven. Pre ili kasnije neko će ga otkriti i isključiti. Na dečaku je bilo da brže-bolje uhvati poruku koja mu je prispela spolja dok to još može. Jer, čak i da je znao broj koji je slučajno pozvao, sumnjao je da bi ponovo mogao uspostaviti vezu.

Količina audio-vizuelne građe koju je Dankan uskladištio pod MEŠ bila je više nego zamašna, čak i za jednog preterano ljubopitljivog desetogodišnjaka. Iako je bio vičan sređivanju podataka, što je bila jedna od najslavnijih nadarenosti Mekenzijskih, nevolja je bila u tome da je dečak naprosto ispoljavao

zanimanje za više stvari nego što je bio kadar da razvrsta. Bio je to onaj teži način da se otkrije kako neprikladno svrstano obaveštenje može da bude nepovratno izgubljeno.

Pomno je razmišljao nekoliko trenutaka, dok je samotni vetar jecao, ridao i donosio mu mrzlost svemira u malu toplu, kabinu za spavanje. Zatim je otkucao: ALFA INDEKS – ZVUCI VETRA – STALNO USKLADIŠTENJE.

Čim je dodirnuo taster s oznakom UKLJUČENJE, do njega su doprli glasovi gornjeg sveta. Ako sve bude u redu, moći će ponovo da ih čuje u svako doba kada odabere indeks s natpisom ZVUCI VETRA. Čak i ako je pogrešio i tragač programa konzole nije uspeo da locira snimak, ovaj će se u svakom slučaju nalaziti negde u večitom, neizbrisivom pamćenju mašine. Uvek je postojala nada da bi ga jednoga dana mogao ponovo slučajno naći, kao što se događalo i s ostalim obaveštenjima koje bi uskladištio pod MEŠ.

Odlučio je da još malo snima vetar pre nego što ponovi prekinuti poziv baki. Ali istog časa kada je pritisnuo dirku UKLJUČENJE, dogodilo se nešto neočekivano. Vetar je zamašao, prepuštajući mesto dugoj, neprijatnoj tišini. A onda se iz te tišine javilo nešto novo.

Bilo je slabašno, udaljeno, a ipak je stvaralo utisak neke svećerne sile. Začuo se krik, najpre prigušen da bi iz sekunde u sekundu postajao sve jači, ali ne i bliži. Ubrzo se krik uspeo do demonskog urlika popraćenog grmljavinom koja se oglašavala u zaleđu, a onda, isto tako brzo kao što je i počelo, sve se najednom ponovo utišalo. Od prvog šuma do kraja prošlo je manje od pola minuta. Opet se čulo samo uzdisanje vetra, još samotnije nego ranije.

Jedno vreme Dankan je ostao miran opijen jedinstvenim zadovoljstvom čarobnog trenutka straha bez opasnosti. A onda je reagovao kao i uvek kada bi nabasao na nešto novo ili uzbuđljivo. Otkucao je broj Karla Helmera i rekao: „Slušaj ovo.“

Tri kilometra dalje, na severnom kraju Oaze grada, Karl je sačekao da otegnuti krik zamre u tišinu. Kao i obično, na licu

mu se nije moglo pročitati šta misli. Samo je rekao: „Pusti da čujem ponovo.“

Dankan još jednom pusti snimak, uveren da će tajna uskoro biti razrešena. Jer Karlu je bilo petnaest godina, što znači da je on već sve znao.

Njegove sjajnoplave oči, naizgled prostodušne ali već pune tajni, netremice su bile upravljene u Dankana. Karlovo iznenađenje i iskrenost bili su krajnje ubedljivi kada je upitao: „Zar je moguće da nisi prepoznao?“

Dankan je načas oklevao. Sada su mu na um pale neke očigledne mogućnosti – ali ako se među njima bude opredelio za pogrešnu, Karl će mu se nasmejati u brk. Bolje je ne izlagati se riziku...

„Nisam“, uzvрати. „Ti jesi?“

„Razume se“, reče Karl nadmenim glasom. Zastao je da bi pojačao utisak svojih reči, a onda se nagnuo prema kameri tako da mu se lice rasprostrlo gotovo preko celog ekrana.

„To je hidrosaurus koga je obuzeo bes.“

U deliću sekunde Dankan ga je shvatio ozbiljno – što je upravo pogodovalo Karlovom naumu. On se brzo povuče nazad i isceri se prijatelju u lice.

„Baš si lud. Ni ti ne znaš šta je to.“

Hidrosaurus reks, čudovište koje udiše metan, predstavljalo je njihovu privatnu šalu, plod mladalačke mašte rasplamsane posredstvom slika drevne Zemlje i čudesa koje je ona iznedrila u praskozorju stvaranja. Dankan je savršeno dobro znao da sada ništa ne živi niti je ikada živelo na svetu koji je njegov dom. Samo je čovek stupao smrznutom površinom koja se pružala gore. Pa ipak, da je kojim slučajem hidrosaurus postojao, onaj zastrašujući zvuk zaista je mogao biti njegov borbeni urlik, ispušten u trenutku kada se bacio na kakvog dobroćudnog karhoterijuma koji se brčkao u nekom amonijačnom jezeru...

„Oh. Ja znam šta je proizvelo zvuk“, reče Karl izveštačenim glasom. „Zar stvarno nisi mogao da pogodiš? Bio je to tanker-

-prikupljač koji je usisavao unaokolo. Ako pozoveš *Kontrolu saobraćaja*, reći će ti u kom pravcu ide.“

Karl je iskoristio zgodu da se našali, a objašnjenje koje je dao bilo je nesumnjivo tačno. Dankan je i sam pomislio na to, ali se ipak nadao da bi posredi moglo da bude nešto romantičnije. Doduše, bilo je previše za očekivati metanska čudovišta, ali svakodnevni svemirski brod predstavljao je potpuno razočaranje. Osetio je potištenost i bilo mu je žao što je Karlu pružio još jednu priliku da mu oskrnavi snove. Ovaj je bio pravi majstor u tome.

Ali, kao što je to bio slučaj sa svim zdravim desetogodišnjacima, i Dankana je bilo teško izbaciti iz koloseka. Čarolija ipak nije bila uništena. Iako su se prvi brodovi vinuli sa Zemlje tri veka pre njegovog rođenja, čudo svemira još nije bilo iscrpljeno. Postojalo je dovoljno romantičnosti u tom urliku s ruba atmosfere, nastalom dok je orbitni tanker sakupljao vodonik da obezbedi pogonsko gorivo za trgovinu Sunčevog sistema.

Za nekoliko časova dragoceni tovar nalaziće se na putu prema Suncu, gde će najpre proći pored ostalih Saturnovih meseca, pa pokraj džinovskog Jupitera, da bi se konačno susreo s jednom od stanica za gorivo koje kruže oko unutrašnjih planeta. Biće mu potrebni meseci, čak godine, da stigne do odredišta, ali nije bilo razloga za žurbu. Sve dok jeftini vodonik bude tekao kroz nevidljivi cevovod preko Sunčevog sistema, rakete na fuzioni pogon moći će da lete sa sveta na svet, baš kao što su nekada veliki prekookeanski brodovi plovili morima Zemlje.

Dankan je to bolje shvatao od većine dečaka njegovih godina. Promet vodonikom takođe je predstavljao priču njegove porodice u koju će i sam uploviti u budućnosti kada bude dovoljno odrastao da uzme udela u poslovima Titana. Prošlo je već gotovo celo stoleće od časa kada je deda Malkom shvatio da je Titan ključ za sve planete i tim saznanjem počeo promućurno da se koristi za dobrobit čovečanstva i samoga sebe.

Nakon što se Karl isključio, Dankan je nastavio da preslušava snimak. Stalno je puštao taj likujućí poklić moći, pokušavajući pri tom da odredi tačan trenutak kada je urlik sasvim zamro u svemirskom bezdanu. Zvuk će ga mesecima posle toga pohađati u snovima. Budio se noćima uveren da ga je čuo kroz stenoviti krov koji je štitio Oazu od negostoljubive divljine što se pružala gore.

A kada bi nakon toga ponovo utonuo u san, uvek bi sanjao Zemlju.

2. DINASTIJA

Malkom Mekenzi bio je pravi čovek u pravom vremenu. I drugi su pre njega upravljali pohlepne poglede prema Titanu, ali on je bio prvi koji je razradio sve inženjerijske pojedinosti i postavio temelje celom sistemu orbitalnih crpki, kompresora i jeftinih, prostranih tankera koji su uz minimalne gubitke transportovali vodonik sporom vožnjom u pravcu Sunca.

U to vreme, tokom osamdesetih godina 22. veka, Malkom je bio mlad i nadaren aerosvemirski projektant u *Port Lavelu*, koji se upinjao da konstruiše avion kadar da prevozi koristan teret u retkoj atmosferi Marsa. Tih dana se još zvao Malkom Makenzi pošto je do omaške kompjutera, koja mu je neopozivo promenila prezime samo za jedno slovo, došlo tek pošto je emigrirao na Titan. Nakon što se pet godina uzalud upinjao da ispravi grešku, Malkom se konačno pomirio s neumitnošću. Bila je to jedna od retkih borbi u kojima su Mekenzijevi priznali poraz, premda su bili ponosni na svoje jedinstveno ime.

Kada je završio proračune i proveo dovoljan broj časova uz kompjuter za projektovanje da bi izradio divan svežanj skica, mladi Malkom se zaputio u *Biro za planiranje marsovskog nadleštva za transport*. Nije očekivao ozbiljnije zamerke, pošto je znao da se njegovim činjenicama i logici nema šta zameriti.